

SOMATOPEDIE

- Pedagogika
 - Tělesně postižených
 - Nemocných a zdravotně oslabených
- Okruh osob
 - Heterogenní skupina (společným znakem je omezení/ narušení/ postižení hybnosti)
 - omezení pohybu – vliv na celou osobnosti
 - **tělesně postižený**
 - člověk omezen v pohybových schopnostech v důsledku poškození podpůrného nebo pohybového aparátu nebo jiného organického poškození
 - vliv na seberealizaci v sociální interakci

Dělení pohybových vad

Pohybové vady

1. Dle doby vzniku postižení
 - a. Vrozené a dědičné
 - b. získané
2. dle místa postižení
 - a. obrny
 - b. deformace
 - c. amputace
 - d. malformace

Dělení obrn

Obrny

1. Dle doby vzniku
2. Dle stupně
 - a. Parézy
 - b. Plegie
 - i. Centrální (dle tonusu: hypertonie, hypotonie, střídavý svalový tonus)
(dle místa: monoparéza, di, tri, kvadru, hemi)
 - ii. Periferní
3. Dle místa vzniku

MOZKOVÁ OBRNA

- Dříve DMO: Dětská mozková obrna
- Znaky:
 - hybné postižení, tělesná neobratnost (jemná motorika), nerovnoměrný vývoj
 - nesoustředěnost, těkavost,
 - nedokonalost vnímání a nedostatečná představivost,
 - emoční labilita, výkyvy duševní výkonnosti,
 - opožděný vývoj a vady řeči

Formy MO

- Diparetická (zejména dolní končetiny)
- Hemiparetická
- Kvadraparetická
- Přidružují se:

Tento text slouží pouze jako osnova, není dostačující ke zkoušce ze speciální pedagogiky

- Snížení intelektu
- Poruchy řeči
- Poruchy chování
- Epileptické záchvaty
- Smyslové vady (sluchu a zraku)

Edukace jedinců s tělesným postižením

Včasná intervence

- = **raná podpora, raná péče** – systém služeb a programů poskytovaných dětem
 - ohroženým v sociálním, biologickém a psychickém vývoji,
 - se zdravotním postižením a jejich rodinám
 - vzájemné propojení poradenství pro rodiče a podpory pro dítě
- pro děti do 7 let a jejich rodiče
- **činnosti služeb – viz kapitoly ze speciální pedagogiky od Pipekové**

Raná podpora v ČR

- Raná péče: sociální služba, terénní, ambulantní
 - Poskytované činnosti:
 - Výchovné, vzdělávací a aktivizační
 - Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
 - Sociálně-terapeutické činnosti
 - Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů
- Zajišťují SPC pro TP (edukace, reedukace, kompenzace)

Systém vzdělávání

- Závisí na mentálních funkcích
- SPC pro TP
- Předškolní vzdělávání
 - mateřská škola, speciální třída v MŠ
 - MŠ pro TP
 - Dětský rehabilitační stacionář
 - MŠ při zdravotnickém zařízení
- Základní vzdělávání
 - Základní škola, třídy pro žáky s TP při ZŠ
 - ZŠ pro TP
 - Základní škola speciální (při MP)
 - Základní škola při zdravotnickém zařízení

Požadavky na edukaci

- Bezbariérové prostředí
- Vhodné kompenzační pomůcky
- Asistent pedagoga
- Vhodná struktura hodiny (koncentrace pozornosti, unavitelnost, pracovní tempo)
- Využití počítačových technologií
- Vliv specifických poruch učení (SPU)
- Speciálně-pedagogické předměty
 - **dorozumívací dovednosti**
 - **nácvik psaní**
 - psaní s protézou, ústy, nohou, jiné druhy psaní, L rukou

Tento text slouží pouze jako osnova, není dostačující ke zkoušce ze speciální pedagogiky

- **náhradní tělovýchovné aktivity**
- vyučovány dle příslušného vzdělávacího programu pro daný stupeň mentální retardace

Školy při zdravotnických zařízeních

- **MŠ, ZŠ, ZŠ Sp při zdravotnických zařízeních**
 - vyhláška č. 73/2005 Sb. ve znění vyhl. 147/2011,
 - školský zákon č. 561/2004 Sb. ve znění zákona č. 472/2011 Sb.
 - pro žáky **se zdravotním oslabením** nebo **dlouhodobě nemocné**
- pokud to umožňuje jejich zdravotní stav
- na základě doporučení lékaře a souhlasu zákonného zástupce
- **Edukace probíhá**
 - v hernách nebo
 - na pokojích: ve skupině, u lůžka (klidový režim)
 - **Rozvrh:**
 - jeden z hlavních předmětů (čj, m, cizí jazyk)
 - jeden z vedlejších předmětů

Herní specialista

- samostatný odborný pracovník
- provádí specifickou činnost zaměřenou na děti a rodiče
- služby v ambulanci a běžném lůžkovém odd.
- úkolem
 - navázání kontaktu, získat a posilovat důvěru a jeho ochotu spolupráce s lékaři
- několik fází
 - před přijetím – příprava dítěte a rodiče na hospitalizaci
 - přípravu při příchodu dítěte přijímaného do nemocnice
 - příprava před zákrokem a vyšetřením – nejdůležitější
- hlavní zásady – podávat pravdivé informace
- nutná znalost diagnóz, spolupráce se zdravotníky

Použité zdroje

- PIPEKOVÁ, J. et al. Kapitoly ze speciální pedagogiky. Brno: Paido, 2010, 3., přepracované a rozšířené vyd. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0.
- Vyhláška č. 73/2005 SB. O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. MŠMT, 9. 2. 2005.